SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 18. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 13 November 1900. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 20:e Årg.

Adée Leander-Flodin.

Medan finsk diktkonst länge gjort sig berömd och känd hos oss, synnerligast genom J. L. Runeberg och Z. Topelius, har finsk tonkonst och finska tonkonstnärer först på senare tid gjort sig mera bemärkta. Utom en del finska folkvisor är det knappast mer än Pacius' och Collans sånger, som af finsk tondikt kommit öfver till oss, och af dessa tonsättare är kompositören af »Suomis' sång» tysk till börden. Tänka vi på utöfvande finska konstnärer från äldre tid, hvilka hos oss varit verksamma, så hafva vi förnämligast att påpeka violinisten, numera konservatorieprofessorn, Joh. Lindberg, pianisten Alie Lindberg och Ida Basilier, som på sångkonstens område efterföljts af Alma Fohström, Fil. Forstén, O. Vallenius och Hj. Frey, samt på senaste tid sångerskan Ida Morduch-Ekman och pianisten Karl Ekman. Af finska sångerskor har Alma Fohström — Finlands Sigrid Arnoldson — länge gjort sig vida berömd som operasångerska likasom fru Emma Engdahl, och under allra sista åren har Aino Achté framträdt som en glänsande stjärna på Stora operan i Paris.

Det är egentligen under denna sommar, som finsk tonkonst i nutiden genom Helsingfors' filharmoniska orkesters konserter i Skandinavien, Tyskland och Paris trädt öfver hemlandsgränsen och i den stora musikvärlden förvärfvat sig berömligt erkännande. För programmen vid dessa konserter ha vi förut redogjort, likasom Svensk Musiktidning under många år kontinuerligt redogjort för musiklifvet i den finska hufvudstaden. Bland finska tonsättare, hvilka sålunda nu gjort sig kända, ha vi att i främsta rummet nämna Jean Sibelius, Armas Järnefelt och Robert Kajanus. Vidare representerades den finska tonkonsten å de nämnda konserterna af M. Wegelius, E. Melartin, K. Flodin, O. Merikanto och G. Mielch. Såsom länge verksamma, utöfvande konstnärer i Finlands hufvudstad ha vi vid flere tillfällen omnämnt baritonsångaren A. Ojanperä och pianisten O. Merikanto. Bland finska konsertsångerskor kunna äfven nämnas Maria Collan, Elsa Kurtén, Maikka Järnefelt m. fl.

Med denna korta öfverblick af finsk tonkonst och dess utöfvare ha vi velat inleda de biografiska uppgifter vi nu gå att meddela om den sångkonstnärinna, med hvars porträtt vi illustrera dagens nummer i anledning af hennes konserterande här i dessa dagar. Ehuru äfven operasångerska är det uteslutande såsom finsk romanssångerska fru Leander-Flodin låter höra sig här å sin nu annonserade romansafton.

Adée Leander-Flodin.

Adée Leander-Flodin är född i Helsingfors, dotter till framlidne kapellmästaren vid finska gardets musikkår, A. F. Leander. Efter musikaliska studier, vid Musikinstitutet i Helsingfors afreste Adée Leander 1893 till Paris, där hon i fem års tid tog sångundervisning hos madame Rosine Laborde. År 1897 engagerades hon vid Opéra Comique och debuterade där i Gounods »Mireille» samt i »Daphnis et Chloë», enaktsopera af Henri Busser, hvarvid hon kreerade hufvudrolen. Bland hennes hufvudroler räknas för öfrigt Lakmé, Rosina i »Barberaren», Mignon, Marie i »Regementets dottor» m. fl. Vid direktör Carvalhos frånfälle afgick Adée Leander från Opéra Comique och företog 1898 en konsertresa till Sydamerika, åtföljd af pianisten Cécile Silberberg från Paris. Dessförinnan kon-

serterade hon med stor framgång i Norge och i hemlandet. I Kristiania gaf hon sålunda ett par konserter med biträde af pianisten frök. Dagny Arbo och violisten G. Lange och utförde då bl. a. arior ur Bizets »Pecheur des perles» och »Trollflöjten», vals ur »Mireille» och »Dinorah»-valsen. Å de konserter hon därpå gaf i Helsingfors sjöng hon af större nummer arior ur »Romeo och Julia», »Sappho» etc. Hon lär nu ha öfvergifvit scenen för att endast uppträda som konsertsångerska.

Vistelsen i Sydamerika afbröts genom budskapet att sångerskans far aflidit. Hon återvände då hem och har sedan dess vistats i Helsingfors, derifrån hon gjort turnéer till flere städer i Finland. I mars innevarande år ingick sångerskan äktenskap med den mångårige musikkritikern i »Nya Pressen» och tonsättaren, magister K. Flodin, som vid fru Leander-Flodins konsert härstädes kommer att åtfölja henne såsom ackompagnatör. Adée Leander-Flodin är såväl koloratur- som romanssångerska och hennes röst är en hög, ljus sopran.

Det är med stort intresse vi motse att få göra bekantskap med denna sångkonstnärinna från vårt gamla broderland i öster.

Algot Langes bok »Om Tonbildning i sång och tal».

(Forts.)

Sjunde kapitlet, som har till öfverskrift »Stockning, praktiska öfningar (forts.)» handlar likasom de båda föregående äfven om komprimering. Kapitlet börjas sålunda »*komprimering är alltså samtidigt tryck och mottryck, med större eller mindre kvantitet luft, med större eller mindre kraft* (forte och piano) och med alltid bibehållen *balans mellan de båda agenserna* ut- och inandning. På materialets förmåga af mottryck eller motstånd beror, om man vid öfningen bör utgå från att öfva forte eller piano. Ett kraftigt material kan lättare anslå tonen och närmelsevis från början sedan realisera principen för komprimering, om sångaren tillåtes göra ett kraftigt tryck. Ett annat material tål ej vid mycket luft och kraftigt tryck och bör därför utgå från pianotonen. Den styrkegrad, på hvilken sångaren lättast närmar sig målet och kan realisera ett balanserande mottryck, bör väljas till utgångspunkt. Den tonhöjd sångaren bäst slår an, *notabene med komprimering*, bör väljas. Någon lyckas bäst på t. ex. låga B, en annan på mellanlägets G, en tredje t. ex. på det höga D. Öfning bör emellertid ske så länge, tills äfven de svaga mellantonerna (hålet), registeröfvergångstonerna fått samma karaktär af komprimering som de öfriga, tills bröst- och hufvudklang äro fullständigt sammansmälta och stödet i hufvud och bröst vunnits, äfven på de svaga mellantonerna. Hafva dessa vunnit fullständigt enhetlig klang, så visar det sig också, att de högsta tonerna ha vunnit densamma. Att nå därhän, sker naturligtvis ej i en handvändning. För många röster är sålunda egaliseringsprocessen vid komprimeringsöfning typiskt den, som nu påvisas, börjande med lilla G och sträckande sig upp till tvåstrukna A, en annan stämma af mera spröd natur börjar t. ex. på mellanläget F^1—C^2; gossröster öfvas klokast med utgående från läget C^2—F^2 i nedåtgående rörelse: mansröster, som ha sin gamla registeröfvergång, d. v. s. sin största svårighet att komprimera, omkr. läget H—D^1, böra utgå från den ton i mellanläget C—A, som bäst slår an och så uppåt så långt det går med balanserande mottryck. Man bör alltså hafva till princip att börja på den ton under och öfver klucken (registeröfvergången), som bäst anslår och kan realisera krafven på ett balanserande tryck och mottryck. Luften skall sålunda tvingas att stanna i kroppen och meddela vibrationerna till största möjliga material, med andra ord att förvandlas till klang i kroppen. Detta kan då försökas på ett gnolande M, V eller N utan vokal. Blott ett summande ljud.

Härmed är hr L. inne på de praktiska öfningarna efter den metod han påyrkar, den Müller-Brunowska, hvarom vi förut talat vid anmälan af hans bok »Om sång» (Sv. M. T. 1898 n:o 17 o. 18). För att märka hur organismen arbetar, råder hr L.: »Håll andan efter gjord inandning, drag in underlifvet och studera först utan ljud, stumt, huru refbenen under allt kraftigare förtätning af luften utvidgas utåt och uppåt samt studera därpå med ett oartikuleradt stönande ljud, stocka likt ett brummande lejon ö, ö, ö, ö, (med pauser för inandning). Detta ljud är ju ingalunda vackert, men vi afse ej därmed omedelbart en skön sångton utan blott en nödvändig och kraftigare verkande *muskelgymnastik.*» Beträffande rätta handhafvandet af luften omnämnes hvad som anförts om Farinelli och Rubini, af hvilka den förre skall utan att ha hemtat andan, hafva gjort passager, sammansatta af 300 noter. »Exempellöst!» utropar han. »Hvilka ideala naturer och hvilken träning!»

»Då sångaren», heter det i följande kapitel, »efter en viss tid, beroende på hans anlag, märker att tonen under dessa komprimeringsöfningar dels med sångton, dels med mer eller mindre tätt sluten röstspringa under stockning vunnit mera stöd (djupgrepp) i bröstet och till följd däraf mera stöd äfven i öfverhufvudet, kan han öfvergå till att bilda vokaler». Han bör hellre afstå från den distinkta ljusa vokalen än från det konstnärliga resonansmaximum, allt i det säkra hoppet att möjligheten af en distinkt artikulation inträder under öfningen. Utgående från *my* finner man det med läpparna koncentrerade och ej med tänderna bitna, strålande *i*. Utgående från *mo* söker man, alltid med samma koncentrerande munställning, *må*, *mu* och den svåraste af all vokaler, sångarens belöning, det koncentrerade, och med *full* resonans klingande *a*. Då inandningsmusklerna äro mera ovilliga att gifva behöfligt mottryck vid de ljusa vokalerna, som mera fresta till depens af luft, så är det klokt att börja med de lättare bildade, slutna vokalerna *ö*, *y* och *o*. Detta gäller i synnerhet svaga stämmor. »Jag vill i sammanhang härmed», säger hr L., »varna för att under tonbildningsstudiet begagna någon af de två munställningar, hvilka i motsats till denna med fog kunna kallas konventionella. Jag menar småleendet och trutmunnen.»

»Det förra motverkar förökandet af resonansen och förbättrandet af tonen, i synnerhet när elevens andningsmuskler tillåtas att arbeta oriktigt. Det är importeradt från Paris och har medverkat till att göra tusentals flacka, små stämmor ännu mera flacka, små och utskrikna. Läpparnas frihet är ett villkor för en riktig tonbildning. *Vid komprimering koncentrera läpparna sig automatiskt om tonstrålarna, äfven när de forma sig till ett leende.* Att börja studiet med ett leende är oklokt.

Läpparna lägga sig under riktigt arbete med andningsmusklerna helt naturligt öfver tänderna. Det är så långt ifrån att tonen därvid skulle mista tandresonansen, som Arlberg påstår, att den därvid tvärtom utom tandresonansens skärpa får ett plus i den fritt klingande läppresonansen. För att undvika denna, som han kallar »dämmande» inflytelse af läpparna har han funnit på den famösa ställning af läpparna, som jag nu i ett par decennier hört anföras som det mest karaktäristiska vid den Arlbergska metoden och som också i själfva verket är nästan det enda positiva hos den — jag menar ställningen »med läpparna framskjutna, så att de icke vidröra tänderna.» Han säger vidare härom: »Läpparnas arbete vid sång måste öfverskrida deras arbete vid tal. *Häri* ligger just potentieringen. Man bör därför fortsätta att maka dem alltmera fram, så länge man märker att ljudet vinner därpå.» »Är väl detta makande», frågar hr

L., »denna framskjutning öfverensstämmande med talautomatismen, är det sättet för läpparna att verka med minsta kraftförbrukning? När Arlberg talar om att skjuta fram läpparna, så att de ej beröra tandraderna, för att förlänga ansatsröret, — munhåla och svalg, hans enda resonanskälla, denna lilla detalj af sångorganismen, så har han lika stor rätt att tala om automatism, som en korsettbärande dam har att tala om sin respirationsautomatism». Tvångslöst bibehållen munställning skall iakttagas i alla lägen och grader af styrka, *ty det är blott andningsmusklerna, som härunder böra arbeta.*

Förmåga af koloratur och volubilitet beror på stämbandens elasticitet och förmåga att hastigt förändra tonhöjd. Koloraturens enda berättigande idé är att vara uttryck för glädje och lifslust likasom en fogels kvitter. Konstens uppgift är då att förena lätthet med full resonans, böjlighet med volym, skal med kärna. Hos de flesta koloratursångerskor saknas denna kärna i tonen. Den franska skolan låter eleverna såsom förberedande öfning hamra skalorna och göra ett sforzatohugg på alla toner för att få dem detacherade från hvarandra. Detta är obehöfligt. Är luftfunktionen uppöfvad, så flyter skalan af sig sjelf legato och på samma gång distinkt!

Om konsonanterna säger hr L. följande: »Tunga och läppar bilda konsonanterna. En skarp artikulation af dem beror på ett elastiskt och kraftigt användande af dessa organ. Till bildande af de exploderande konsonanterna b, p, d, t, g, k samt hvässljuden f och s behöfves en kvantitet luft. Denna tages från det luftförråd som finnes i *munnen.* De icke exploderande, klingande konsonanterna m, v, n, ng, och l behöfva däremot ej luft hvarken från munnen eller bröstet. Som regel kan det gälla, *att luften i bröstet begagnas för framställandet af resonans, ton (vokal), luften i munnen för framställandet af de exploderande konsonanterna.* Attacken af vokalen göres efter mönstret af konsonantattacken. I olika grader af styrka. I sammanhang härmed kan sångaren öfva staccatotonen. Före dessa korta, utstötta toner stänger man fullständigt för luften från lungorna. En plötslig sammandragning af underlifsmusklerna åstadkommer därpå en ton. Komprimeringen blir härvid ej oafbruten utan sker stötvis.

Messa di voce 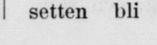 , heter det i följande kapitel, kan man försöka göra, när man känner sig någorlunda säker på att under olika grader af styrka i komprimeringen alltid behålla balansen mellan tryck och mottryck. Arlberg, säger hr L., ägnar här sin uppmärksamhet utesluta nde åt stämbandens arbete. Messa di voce, »fileringen» af en ton under ett crescendo och decrescendo, regleras emellertid af andningsmusklernas under den växande och aftagande tonstyrkan väl afvägda arbete.

Kapitlet om »Register» är försedt med förklarande illustrationer. Hr L. säger här: Jag har till öfverflöd framhållit i det föregående, att sångorganismen alltid vid tonbildningen skall betraktas såsom ett helt, att en partiel resonans med olika muskelverksamhet för olika toner, såsom vid registerindelning är fallet, är okonstnärlig och förkastlig. Denna enda mekanism, som bör begagnas vid alla toner, är *alla andningsmusklers samtidiga sammandragning, under hvilken in- och utandningsmusklerna verka antagonistiskt.* Hos den oöfvade arbetar dessa muskler oriktigt, hvaraf uppstå partiella klangmaterial eller register. Och äfven om musklerna begagnas relativt riktigt, så arbeta de dock med större eller mindre lätthet, mer eller mindre väl afvägd balans på olika tonlägen. Vid vissa toner upphör då fullständigt inandningsmusklernas förmåga af mottryck, och följden blir en kluck eller registeröfvergång.

Hos kvinliga röster i »naturligt» tillstånd möter oss den stora klucken mellan C^1 och F^1. I några fall så lågt som vid G och någon gång så högt som till C^2 eller D^2. I sådant fall har stämman blott denna kluck. Den andra, mindre klucken förekommer vanligen på tonerna mellan B^1 och $Ciss^2$. En tredje kluck kan någon gång urskiljas vid E^2 eller $Fiss^2$. Mansröster hafva största svårigheten att hålla resonansröret uppe på en ton mellan A och $Ciss^1$. En annan svagare kluck kan hos vissa röster äfven förnimmas vid E^1—G^1.

Den gamla skolan — heter det vidare — föreskref och föreskrifver användandet af *en del* af instrumentet för bröstregistret, *en annan del* för mellanläget och falsetten och åter *en annan del* för hufvudregistret. Om de, såsom jag skildrat, medels behärskad luftfunktion genomförde ett hänsynslöst oförändradt användande af hela klangmaterialet på *alla* toner i *alla* lägen, så hade de på det allra enklaste, mest naturliga sätt löst egaliseringens gåta och på samma gång sparat sig själf och andra många djupsinniga spekulationer och de af Arlberg så strängt fördömda, men dock af honom själf ideligen företagna »gräfningarna i struphufvudets inre». — *Alltså en uppöfvad komprimeringsförmåga, som genom hela röstomfånget bevarar resonansrummens utvidgande, utplånar fullständigt allt hvad register heter och förskaffar sångaren eller sångerskan en verkligt egaliserad stämma.* Klucken och falsetten bli på detta sätt för vederbörande, som tidigare pinat sig därmed, blott minnet af en elak dröm.

I fråga om föredrag har hr L. att säga åtskilligt sant och sundt. Bland annat följande: »Med mogen ton behöfver sångaren ej såsom dilettanten förvrida mimiken till ett generadt uttryck, till ett stelt och tomt leende med oro och ångest i ögat. Han kan då under sången med mimikens hjälp i oändlighet variera och färglägga tonen. Är ansiktet orörligt, så är tonen enformig. Det är *själen* i tonen som tjusar, och det fordras en hel personlighet i denna konst liksom i all annan för att kunna drifva det till något stort. Jag tänker nu närmast på Jenny Lind och hennes kolossala framgång, märk väl, med ingalunda stora röstmedel. Hon åsyftade liksom alla verkligt stora sångkonstnärer »icke att förvåna men att röra». Fulländad tonbildning och teknik äro icke tillräckliga att fastslå den verkliga sångaren i högsta mening. Felas honom de psykiska klangfärgerna, så blir hans sång blott ton-ton-ton. En »ljudande malm och en klingande bjällra».

Beträffande tiden för röstens utbildning anser hr L. att i regeln behöfves det flere år för att en stämma skall blifva fullt konstnärligt mogen och *genombildad.* Tonbildningen såsom »kurativ faktor» tilltror hr L. ganska mycket, egentligen naturligtvis beträffande hals och lungor. Så yttrar han härom: »Fördelarna vid komprimeringsöfningar kunna sammanfattas sålunda: Utom den önskade sköna tonen uppnås 1) en kraftigare och större bröstkorg med ty åtföljande behagfull och säker kroppshållning. 2) Hjärtat får en mera normal verksamhet, då den flata bröstkorgen utvidgas. 3) Underlifvet får mera lif och näring genom öfningen af dess muskler. 4) Lefvern upplifvas till bättre sekretion. 5) Blodet får en lifligare cirkulation. 6) Lungorna få en djupare och fullständigare verksamhet. 7)Magen smälter bättre. 8) Affallsämnen aflägsnas ur luftvägarna. — Beträffande sångens sanitära inverkan yttrar också hr L. i kapitlet om »Kriser»: »Då det nästan icke gifves någon ideal fysik, kan det ej undgås att det inträffar kriser efter dessa förutnämnda komprimeringsöfningar, i synnerhet om de antaga den radika formen af stönande eller stockningar, då röstspringan är mer eller mindre sluten. De kraftiga vibrationer, som uppstå, när luftens afgång hämmas och den kastas tillbaka i det inre, skakar och masserar sångorganismens slemhinnor, så att de i dem lagrade affallsprodukterna, rester efter gamla katarrer och dylikt, upplösas och frånskiljas. Dessa främmande ämnen ligga som bojor på sångorganismen. — Vi frukta ej hostan, som därvid uppstår. Tvärtom, vi fram-

kalla med flit denna naturens ansträngning för att befria oss från affallet. Vi bli ej ängsliga, om vi därefter känna oss hesa och slå öfver i ton som målbrottsynglingar. Tvärtom. Efter en sådan kris får stämman förökad glans och frihet. Ju flitigare, desto våldsammare blir krisen, desto raskare framsteget. Sångtonen försvinner då, tills den efter hvila återkommit, då resten af grums har slagit sig till ro. Med eleven måste man dock framgå med stor försiktighet — säger emellertid hr L. — dels med hänsyn till måttet af hans krafter, dels på det han ej må bli förskräckt och tro att hans röst blir fördärfvad.» Huruvida hrr fysiologer och läkare stämma öfverens med hr Lange i nyssnämnda åsikter ha vi oss ej bekant. Experimentet att »vilja framkalla» sådana kriser synes oss något underligt och vågadt. Bokens båda sista kapitel handlar om hygien — »röstens hygien är kroppens hygien och tvärtom», säger hr L. — och olämplig undervisning. I detta säger han: »Många flockas kring Paris, betala i detta Eldorado 20 frcs i halftimmen för att efter ett par år likt fjärilar, som fladdra kring ljuset, med brända vingar återvända hem. Jag vill härmed ej säga, att alla världsberömda sånglärarinnor och lärare i Paris äro humbugar men väl en del af dem. En M. Duvernoy lär ha riktiga principer. Jag vill ej säga att alla som studera sång i Paris bli förderfvade eller ej draga någon nytta af undervisningen — men en stor del af dem. Endast de kraftigaste fysiker och rikast begåfvade sångnaturer vände tillbaka med något utbyte, då mest af rent musikalisk beskaffenhet.»

Härmed afsluta vi denna granskning af hr Langes bok. Ehuru blifven tämligen vidlyftig, har bokens innehåll dock endast antydningsvis kunnat påpekas. Något bedömmande af den af hr L. förfäktade sångmetodens värde kunna vi nu ej inlåta oss på.

Följetong.

Marions melodi.

Ur Fr. Adrien Boieldieus lif.

(Forts. fr. N:o 17.)

III.

Då lyftades långsamt i fonden af rummet en dörrgardin af violett sammet, en underskön stämma upprepade bäfvande, liksom frågande, visans refräng: »la à — la à — la à — la la!» — och i nästa ögonblick låg Marion vid Adriens bröst.

»Goda älskade Adrien, bli inte ond på mig», — bad hon med oemotståndlig naivitet, — »jag är gift och heter nu St. Aubin. Alla sa' mig att jag förgäfves skulle få vänta på dig, du min älskling, att jag icke *fick* vänta dig — och att jag icke *kunde* vänta dig — och att jag skulle, af sorg öfver din bortovaro, blifva ful och gammal i förtid. O, hvad har jag icke gråtit för din skull, Adrian! Men du kom icke åter. För ett år sedan blef jag engagerad som sångerska vid Opéra-comique, och lefver nu glad och nöjd, ty St. Aubin är så god, och sedan så ser jag honom ofta icke på flera veckor, han reser beständigt.»

Adrien log smärtsamt och teg. Han betraktade henne sorgset, under det tårar, bittra och dock så ljufva, ofrivilligt bröto sig fram mellan hans ögonhår, och fördunklade hans på henne ömt hvilande blickar. Den lilla flickan vid skådespelaretruppen i Rouen hade uppväxt till en kvinna af förtrollande skönhet, med blixtrande ögon och rosenhyllta kinder.

»Tro mig, älskade vän», fortfor hon smekande, »jag har tänkt mycket, mycket på dig, och vet alltför väl att allt skulle varit tusenfaldt bättre och lyckligare om jag fått *tillhöra dig*. Har du väl glömt våra forna glada, ljufva drömmar?»

Det var just dessa drömmar hvilka nu Adrien tycktes erinra sig, ty han tryckte den älskade närmare intill sig och dolde sitt bleka ansikte invid hennes hals.

— — — — — — — — — — —

Fyra månader sednare uppfördes på Opera-comique en operett benämnd: »la dot de Suzette» och komponerad af en viss Adrien Boieldieu. Den firade, omtyckta M:me St. Aubin hade öfvertagit hufvudrolen i denna operett, hvilken fick en utomordentlig framgång. De blaserade parisarne elektriserades af denna friska, täcka musik, som i sig erbjöd en ovanlig rikedom på egendomliga tankar. Men huru spelade och sjöng icke också St. Aubin! Hennes namn hördes från tusen läppar ropas på samma gång som komponistens, och båda måste under de mest stormande bifallsyttringar framträda inför publiken.

Efter operans slut gaf Marion hos sig en »petit souper».

»Ser du nu», sade hon med en ohejdad glädje till Adrien, som upprymd och triumferande inträdde i hennes salong, »en af dina forna önskningar har redan gått i fullbordan: jag har sjungit dina melodier, och under högljudt jubel har man upprepat våra namn. Men om den andra af dina önskningar skall uppfyllas, nämligen att Gretry och Méhul skola lyckönska dig, — därpå min stackars Adrien tviflar jag högeligen. Här finnes i det stället någon, som mycket gladt sig åt din framgång, och som nyss anhöll hos mig om tillåtelse att få göra din bekantskap.»

Det välbekanta sidenförhänget sköts åt sidan, och en smärt, välväxt man af omkring 32 år visade sig, framgick till Boieldieu, och slöt den glädjedruckna operettens komponist i sina armar.

Det var Cherubini.

IV.

Många år hade förflutit. — Namnet Boieldieu strålade redan bland de mest glänsande stjärnor öfver Frankrikes musikaliska horisont. Den behagliga, spirituela »Kalifen i Bagdad», »Nouveau Seigneur», »Le chaperon rouge» med flera verk hade grundlagt deras skapares rykte. Den geniale komponisten blef först anställd vid Pariserkonservatorium som professor i pianospelning, men emottog sedermera den ärofulla kallelsen till kejserliga kapellmästare-platsen i Petersburg. Året 1811 återvände han dock till Paris, emedan hans hälsa led för mycket af det hårda nordiska klimatet. Han medhade flera nya kompositioner, bland andra körerna till Racine's »Athalie» samt ypperliga saker för militärorkester. Nu, i glädjen öfver att befinna sig i sitt rätta hem, började och fulländade han, genast efter sin hemkomst, den sprittande glada »Jean de Paris». Men hotande moln uppstego på hans lefnads himmel. Rossini började att i Frankrike blifva populär, och hans operor utträngde snart alla andras. Boieldieu såg sig tillbakasatt; hans »Jean de Paris» hade icke den framgång han väntat. Denna motgång inverkade på honom till den grad, att hans hälsa syntes vackla. Trots de mest förtviflade ansträngningar var det honom icke möjligt att genom några nya arbeten återvinna publikens nyckfulla gunst. Adrien Boieldieu behöfde nu, om någonsin, sol, fullt varmt solsken, för att icke den bleknande blomman af hans kompositionsförmåga skulle alldeles aftyna. Men hvar fanns den sol, som med sina varma strålar skulle värma och lysa hans snille? Marion hade nyss före hans afresa till Petersburg försvunnit, — man yttrande skämtande att hennes egen man enleverat henne, — och Adriens egna vänner kunde ingenting göra för honom. Sålunda tillbragte han fyra långa, dystra år, utan någon egentlig anställning. Både hans kropp och hans själ afmattades mer och mer; ett djupt svårmod öfverföll den förr så lefnadsglade mannen, och läkarne rådde honom slutligen att besöka Italien, hvilket för honom endast genom vännernas sammanskott blef möjligt, ty själf ägde han för en så kostsam resa inga medel. Länge kunde han dock icke vara skild från sitt Paris och från

sin svärmiskt omtyckte Cherubini: han beslöt därföre att återvända, men måhända för tidigt, ty i Brüssel insjuknade han ganska svårt. Man flyttade honom från hotellet till ett enskildt hus, hvilket snart öfverfylldes af besökande, som intresserade sig för den snillrike tonsättaren. Alla stadens konstnotabiliteter ansågo för en ära att få erbjuda honom allt hvad som man trodde kunna på något sätt lända till hans bekvämlighet. Sjuklingen visste dock därom intet — han låg i leende feberfantasier och drömde om lagerkransar och ett odödligt namn.

En natt, det var den nionde efter sjukdomens utbrott, reste sig sjuklingen plötsligt upp ur sin bädd och såg med spänd uppmärksamhet omkring sig. Sjukvaktaren hade tungt insomnat, och nattlampan brann matt och oroligt. Det förekom Boieldieu som hörde han toner ljuda, hvilka uppväckte hos honom älskade hågkomster från fordom. Han lyssnade; — nej, det var ingen villa, — någon var det bestämdt, som sjöng i rummet bredvid, men rösten förekom honom matt, bruten och ändå så ljuf, för honom så oändligt tilldragande och bekant. — Hvad sjöng då rösten? Den tjusande Marions lilla vemodiga, milda skottska melodi. I sitt minnes spegel såg han nu tydligt sin Marion i fulla glansen af hennes skönhet och ungdom, tjusande behag och kärlek; hon vinkade honom, log och sjöng, och han måste sjunga med den skottska melodien: »la à — la à — la à — la la», — men då trängde till honom genom väggen från det närgränsande rummet ett svagt skri, som på samma gång ljudade af fröjd och smärta. Ögonblicket därefter blef dock allt åter tyst — graftyst.

Då sjukvaktaren mot morgonen uppvaknade, fann han den sjuke djupt afsvimmad.

Flera timmar låg Boieldieu sanslös; han hörde icke att läkaren kom, hörde icke hur man sysslade omkring honom, och berättade, huruledes i det närbelägna rummet den därstädes berömda, forna sångerskan St. Aubin samma natt funnits död i sin säng ...

»Ja, det var väl för henne stackare!» — sade läkaren, — »sedan hon förlorat sin röst, och blifvit öfvergifven af sin man, förde hon ett uselt lif, och blef endast af medlidande någon gång använd och hjälpt af teaterdirektionen. Ett djupt lidande synes hafva tärt hennes inre, och döden blef för den arma varelsen en välgärning.»

Sålunda lydde liktalet öfver en af de mest firade, mest intagande sångerskor på sin tid.

Åtta dagar senare var Boieldieu utom all fara. Under tillfrisknandet, som gick med raska steg, fick han mottaga ett bref från Paris, hvilket, utom notifikationen om Méhuls död, inneslöt en fullmakt att tillträda den bortgångnes ärofulla plats och indrägtiga syssla vid Pariser-Conservatoiren; det var således från detta håll den sol frambröt, hvars lifgifvande sken skulle belysa ett nytt skifte i hans lefnad.

Återkommen till Paris, blef han med stor glädje emottagen af sina vänner, och främst bland dem alla, af den ädle Cherubini, hvilken högtidligt installerade honom i hans nya ämbete.

Ingen vet huruvida Boieldieu någonsin fick någon underrättelse om Marions död; åtminstone hördes han aldrig nämna hennes namn. Men han upprättade åt sin älskade ett äreminne, en dyrbar minnesvård, hvars grundsten utgjordes af den enkla skottska melodien, som Marion ofta fordom sjöng för honom. Det odödliga monumentet hette »Hvita Frun».

Den entusiasm detta mästerverk uppväckte icke blott i Frankrike, utan äfven i hela den öfriga världen är nogsamt känd. I och med offentliggörandet af detta sitt yppersta arbete inträdde Boieldieu i kretsen bland de *största* mästarne. Denna rika tonskapelse blef också komponistens älsklingsbarn och hans sista betydande verk.

Han dog på sitt landtgods Jarey icke långt från Paris, den 9 oktober 1834, vid nära 60 års ålder. På dödsbädden tycktes hans tankar helt och hållet vända sig kring det verk som odödliggjort honom, och som synes utgjort hans lefnads uppgift som komponist. Man hörde honom ständigt helt sakta gnola den där skottska melodien, hvilken i hans »Hvita Frun» spelar en betydlig rol, — denna melodi som för hans hjärta var så betydelsefull, och som blef i ordets egentligaste bemärkelse hans svanesång. En egen fridfull ljusning spred sig öfver den döendes anlete, under det han gnolade på denna sång som tycktes för honom utgöra den himmelsstege, på hvilken hans ande kunde stiga mot lyckligare, evigt solbeglänsta nejder, att där finna hvad han här förgäfves sökt. För de omkringstående vännerna klingade dessa toner från hans läppar i själfva dödsminuten som ett underskönt, i fjärran bortdöende eko.

Musikpress och Litteratur.

Af samlingen *Svensk Sång* har utkommit N:o 41, innehållande för piano: Sullivan, 2:a aktens final ur »Persiens ros»; för en röst med piano: Fredmans epistlar 74—77.

N:o 42: för piano: H. Winkelmann: Blå ögon, Rheinländer; för en röst med piano: A. Elfåker: »Liten Karin» (slut), C. E. Gleisman (1767—1804): »Lycklig den —»; Fredmans Epistlar 78, 79.

* * *

Zeitschrift der internationalen Musikgesellschaft Jahrg. II. Häft. 2 har utkommit, innehållande utom de i alla häftena förekommande notiserna etc. (se Sv. Musikt. n:o 16) följande hufvudartiklar:

Fuller-Maitland (London): The English Provincial Festivals; Maurice Chassang (Paris): La Musique pendant l'Exposition; Detlef Schultz: Leipziger Sinfoniekonserte im Winter 1899—1900; C. H. Richter: Die geistige Überanstrengung des Kindes.

Häftet åtföljes af ett bihang innehållande:

Inhalts-Verzeichnis des ersten Jahrgangs von Zeitschrift und Sammelbänden der Internationalen Musikgesellschaft. Zusammegestellt von O. Körte.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Nov. 1 Donizetti: *Leonora.* — 2, 9 Wagner: *Den flygande Holländaren* (9/11 Senta: frkn. Olga Berg, 1:a debut. — 50:de gång.) — 3, 8. Weber: *Friskytten.* — 4 Auber: *Fra Diavolo.* — 5, 12 Bizet: *Carmen* (Escamillo: hr Åke Vallgren) — 7 Verdi: *Trubaduren.* — 10 Thomas: *Mignon.* — 11 Mozart: *Don Juan.* (Zerlina: frk. Hamberg, deb.)

Vasa-teatern. Nov. 1—12. *Rymmerskan.* — 4, 11 *Geishan* (matiné).

Svenska teatern. Nov. 1, 3—6, 10 *En Lyckoriddare.* — 11 Vermländingarne (matiné)

Olympiateatern Nov. 1—7, 10, 11 Offenbach: *Storhertiginnan af Gerolstein.* — 4 Herbert: *Trollkarlen vid Nilen.*

Musikal. akademien. Nov. 4 konsert af Bellmanskören. Biträdande: fru D. Möller, operasångaren Åke Vallgren, dir. V. Wiklund. Dirigent: hr E. Åkerberg. — 9 konsert a-marquis, don Francisco de Souza. Biträdande ackompagnatris: frk. Märta Ohlson. — 11 *Lindblads*-matiné af Kvartettsångare Förbundet. Biträdande: operasångarne Å Vallgren, O. Edberg, hofkapellm. R. Henneberg, hr C. Lindhé. — 13 Svenska Musiker föreningens 1:a orkesterkonsert. Solister fru Math. Jungstedt, hofkapellm. V. Stenhammar. Dirigent: hr *Tor Aulin.*

I »Carmen» har hr Åke Wallgren, som nu är engagerad vid operan, haft ett nytt parti såsom Escamillo och dokumenterade sig fortfarande såsom en god ackvisition för kgl. teatern, hufvudsakligen för den ypperliga rösten, som säkert mer och mer kommer att understödjas af jämnhet i föredrag och spel. En ny debutant har uppträdt som Senta i »Den flygande Holländaren», nämligen frk. Olga Berg, den första elev af konservatoriets nyinrättade operaskola, som trädt fram på scenen. Med sitt första uppträdande vann frk. Berg publikens intresse genom sympatisk röst och behaglig framställning. Stämman är icke stor men klingar väl ut, särdeles i det högre läget, intonationen är ren och föredraget uttrycksfullt. Därtill kommer en behaglig apparition och, för en nybörjarinna, rätt säker och ledig dramatisk framställning. Debuten utföll sålunda i flere hänseenden lyck-

ligt. Operan upplefde vid detta tillfälle sin 50:de representation på vår kungliga scen. — Å Vasateatern fortfar »Rymmerskan» att ge fulla hus. Rörligt lif är det i pjesen från början till slut med en mängd upptåg och situationer, som sätter publikens skrattmuskler i rörelse. Ehuru ett oförargligt stycke kan man med dess dansande och skrattande figurer snarare räkna det till varieténs än operettens genre, hvilket också förklarar hvarför pjesen gjort sådan lycka i England, där varietén är så florerande. Musiken har till stilen mycket tycke med Geishans, ehuru underlägsen dennas.

Af personalen framstår i synnerhet fru Emma Meissner, rymmerskan ur klosterpensionen, med lifligt behagligt spel. Jämte henne prestera fröken Gerda Grönberg samt hrr Adami och Bergström den bästa vokala framställningen. Hr Strömbergs uppsluppna och rörliga komik utgör det mest muntrande elementet. Uppsättningen är präktig nog.

Den af konsertm. Tor Aulin d. 30 okt. gifna *Sjögren*-konserten gafs för nästan fullsatt salong, och samtliga nummer fingo det bästa utförande. Konserten började med »Festspel» för orkester (komp. till konstnärsfesten i Göteborg 1891), en rätt festpräglad komposition, hvari bleckinstrumenten kanske väl mycket dominerade. Därpå följde den förut här med orkestern gifna balladen »Der Gräfin Fluch», effektfullt instrumenterad — likasom alla sångerna, Nenia och suiten »På vandring» — af hr Aulin. De af fru Möller sjungna, bekanta sångerna voro »Alt vandrer Maanen», »Alla mina drömmar» och »Molnet», den senare, som bekant, en särdeles fin, poetisk och målande tondikt. Nenia, pianostycke, skrifvet till Anna Klemmings minne, har af hr Aulin fått en vacker orkesterdräkt. Bäst tog sig suiten »På vandring» ut för orkester. Hvilka af dessa geniala pianostycken, »Morgonvandring», »Serenad», »Aftonstämning», »I Bykrogen», man skall ge företrädet, är svårt att afgöra. Med deras instrumentering har hr Aulin lyckats förträffligt. Hvad de mindre sångerna beträffar, torde det ursprungliga pianoackompagnement bättre lämpa sig för dem än orkesterns. Bifallet var för aftonen särdeles lifligt, och såväl herr Aulin som tonsättaren, hr Sjögren, hyllades med flerfaldiga framropningar.

Ryktet om marquis de Souzas fenomenala röst besannades å hans konsert den 9 nov. Hans lilla korpulenta person och godmodiga utseende är genast vid första framträdandet vinnande, och han eröfrar publiken snart med sin såväl vackra som väldiga och jemna röst, äfven i höjden välklingande i fortissimo. Sedan man här hörde Mierzwinski och Don Pasqualis har väl knappast en så kolossal stämma här ljudit, som don Souzas. Ypperlig tog den sig ut i första numret, prologen till »Pajazzo», som ock bisserades. För öfrigt upptog det mindre lockande programmet portugisiska och franska sånger, somliga af dem mycket smakfullt sjungna. Flere extranummer bjödos, däribland toreador-kupletterna i »Carmen» väckte stort bifall, likasom för öfrigt nästan hvarje nummer. Fröken Märta Ohlson ackompagnerade omsorgsfullt. Öfriga konserter skola i nästa nummer omnämnas.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. Teatern. Under inöfning äro för närvarande »Wilhelm Tell», »Barberaren i Sevilia», »Hugenotterna» och »Så tuktas en argbigga» (»Hårdt emot hårdt».)

Operans symfonikonserter under säsongen komma att dirigeras af hrr Conrad Nordqvist, Rich. Henneberg och Vilh. Stenhammar. Efter den nu redan gifna 1:a konserten blifva konsertdagarne 17 nov., 15 dec. (Beethovenkonsert), 2 febr., 9 mars och 7 april. Programmen komma att upptaga: vid 2:a konserten Mozarts Jupitersymfoni, C. Francks symfoni D-moll, Klockorna, dikt för baryton och orkester af H. Alfvén, med hr Forsell som solist, samt Orfevs, symfonisk dikt af Liszt; vid den 3:e följande Beethovenkompositioner: Uvertyr till »Die Ruinen von Athen», Ah Perfido! (fru Östberg), Nionde, symfonien; vid den 4:e: symfonier i G-dur af Haydn och B-dur af Svendsen. Pianokonsert af R. Liljefors, utföres af tonsättaren, samt Klingsors Zaubergarten und Die Blumenmädchen ur »Parsifal» af Wagner; vid den 5:e: Webers Euryantheuvertyr, symfoni G-moll af L. Glass samt violoncellkonsert med hr Bramsen som solist; vid den 6:e, som eger rum påskdagen, till förmån för hofkapellets pensionsinrättning, symfonier i C-moll af Beethoven och F-dur af Brahms samt »Rondo infinito» för stor orkester af Chr. Sinding.

Efter från flere håll därom framställd begäran har operan anordnat ett abonnemang för de fem första af dessa konserter, gällande för parkett och första raden. Prisen för detta abonnemang äro: parkett 12 kr., parkettfondloger 10 kr., parkettavantscenloge 12 kr., första radens balkong 1:a och 2:a plats samt sidologer 1:a och 2:a plats 14 kr., första radens balkong 3:e och 4:e plats, sidologer 3:e plats samt fondloger 1:a plats 12 kr., fondloger 2:a plats 10 kr.

Aulin-kvartettens kammarmusiksoaréer under denna säsong komma att efter den första, redan gångna, ha följande program: 2:a soarén torsdagen den 22 november 1900: Dvorak, stråkkvartett F-dur (f. f. g.); Bach, sonat för flöjt, violin och piano (f. f. g.); Sinding, pianokvintett E-moll. 3:je soarén torsdagen den 10 januari 1901: Beethovenafton: stråkkvintett; stråkkvartett Ciss-moll op. 131; pianotrio B-dur. 4:de soaréen torsdagen den 21 februari 1901: Mendelssohn, stråkkvartett; W. Stenhammar, sonat för violin och piano (manuskript); Brahms, stråkkvartett G-dur. 5:te soaréen torsdagen den 28 mars 1901: Beethoven, stråkkvartett G-dur; Vincent d'Indy, pianokvartett A-moll (f. f. g.); Schubert, stråkkvintett C-dur.

Svenska musikerföreningens 1:a orkesterkonsert under säsongen eger rum den 13 nov. kl. 8 e. m. i Musikal. akademien under konsertm. Tor Aulins direktion och med biträde af hr Wilh. Stenhammar och fru Math. Jungstedt, som sjunger sånger af Mozart och Weber. Programmet för öfrigt omnämndes i förra numret af denna tidning.

Fröken Tora Hvass, den framstående pianisten, förbereder en konsert, som är ämnad att gifvas den 3 december.

En Crusell-afton gafs den 9 nov. i Vetenskapsakademiens hörsal med program, upptagande föredrag af d:r Karl Valentin om »Bernhard Henrik Crusell, hans lif och tonskapelser», samt konsertafdelning under ledning af dir. Erik Åkerberg. Denna innehöll 1, solo för klarinett, utfördt af dir. Rob. Arnoldson; 2. Sånger ur »Frithiofs saga», utförda af frök. E. Skärlén, hrr Carl Gentzel och Gustaf Sjöberg samt Borgareskolans kör. Ackompagnatör: dir. V. Viklund.

Orgelkonsert gifves 18 nov. i Jakobs kyrka af vår framstående orgelspelare, direktör Albert Lindström, då konsertgifvaren biträdes af fru Davida Afzelius, operasångaren hr Åke Wallgren och konsertmästaren L. J. Zetterqvist.

Moment musical — i st. f. »populär konsert» — benämnes nu de godtköpsmusikaftnar, hvilka under sistnämnda titel förra säsongen började gifvas i K. F. U. M:s lokal, och fortfarande gifvas. Orsaken till ändradt namn beror, enl. tillkännagifvande, därpå att hr Julius Ruthström antagit namnet »populär konsert» för musiktillställningar af samma slag i samma lokal. Vi ha ej satts i tillfälle att taga närmare notis om dessa »populära» mu-

siknöjen med program af kammarmusik, instrumental- och sångsoli.

Agnes Janson-Fischer, den utmärkta svenska, i Skottland bosatta sångerskan, har i vår med stort bifall sjungit i Amerika på flere af de största symfonikonserterna i de östra staterna och därvid bragt svenska namnet till heders. Emellertid säger hon sig ha fått erfara, att utan all möjlig slags utbasunering går det icke att i Amerika »skära guld med tälgknifvar», hvilket må lända dem till varning, som där i landet tro sig kunna göra lycka utan reklam. Fru Janson-Fischer reste i augusti till Australien och Nya Zeland, förmånligt engagerad för uppträdande där i engelsk opera.

Musikaliska konstföreningen har till tryckning antagit vid senaste täflan inlämnade »Tomten», dikt af Rydberg, för baryton och orkester af Knut Bäck, att utkomma under loppet af innevarande år i klaverutdrag med text.

Styrelsen inbjuder nu till täflan, och de svenska och norska tonsättare som önska däri deltaga böra senast intill den 1 april 1901 till föreningens expedition insända sina arbeten.

Recensioner i franska pressen öfver svenska orkesterkonserten i Paris d. 9 juni 1900, öfversättning, är ett litet häfte som nyligen utkommit af trycket, innehållande sexton olika tidningars omdömen om denna konsert.

Göteborg. Lindens operettsällskap har å Stora teatern från 1 nov. uppfört »Riddar Blåskägg» samt »Vermländingarne» såsom matiné och 6—9 nov. »Gustaf II Adolf,» sångspel i 3 akter af E. Wallmark med musik af Carl Herbold. Den 10 nov. konserterade fruar Agathe Backer-Gröndahl och Dagmar Möller, som sjöng 10 sånger af den förstnämnda. Fru B-G spelade Griegs Emoll-sonat och »Trolltog» samt 3 stycken af hvardera tre norska komponister Kjerulf, Neupert och Sinding samt Ole Olsens »Papillon» ur pianosuiten.

Från våra grannland.

Kristiania. Nov. 1—10. Å Nationalteatern har »Mignon» fortfarande gifvits med frk. Elisa Wiborg som gäst och kommer att ytterligare uppföras till midten af månaden, då frök. Wiborg återvänder till Tyskland. Centralteatern har fortsatt med uppförandet af »Resan till Kina.» — Vid Musikforeningens 2:a konsert, i denna månad, biträdde sångerskan frök. Anna Scharffenberg. Konserten, under hr Iver Holters direktion, hade följande program: 1 Haydn: Symfoni, C-dur. 2 Meyerbeer: Aria ur »Profeten», med orkester; 3 Wagner: Siegfrididyll, med ork.; 4 Romanser med piano; 5 Selmer: »Scène funebre» för stor orkester.

Helsingfors. Nov. 1—8. Svenska teatern har denna tid haft dramatisk repertoar; på finska teatern har gifvits Goethes »Egmont» med Beethovens musik. Den 3 nov. gaf frih. Aina Mannerheim »en ungdomskonsert» i Brandkårshuset och dagen därpå en »folkkonsert» i samma lokal, båda till förmån för fosterländska folkbildningsarbetet och med samma program, upptagande sånger af Collan, Ehrström, Lithenius, Pacius, Merikanto, Dannström (Tröstepolska) och Crusell (Vikingabalken) samt folkvisor. Doktorinnan Anna Krogius utförde ackompagnementet. Den 5 nov. hade Helsingfors' Musikinstitut sin 3:e musikafton, då pianisten Olaf Jensen och violinisten Novacek utförde Sonat af Bach, »Sérénade melancholique» af Tschaikowsky, Polonaise af Laub samt Pianokvintett af Sgambati, hvari hrr Laurén, Lindelöf och Schneevoigt äfven medverkade. Den 8 hade fru Anna Norrie en visafton i Brandkårshuset. Vid de ett par gånger i veckan under dir. R. Kajanus' ledning i Societetshuset gifna orkesterkonserterna af Filharmoniska sällskapet har violinvirtuosen Armando Zaniboni. d. 6 nov., medverkat.

Konstnärsparet Karl och Ida Ekman har gjort en konsertturné i Finland oeh står nu på väg till Berlin att för en tid bosätta sig där. De äro af Herm. Wolffs konsertbyrå engagerade för en mängd filharmoniska konserter i Tyskland och angränsande länder.

Köpenhamn. okt. 30—nov. 9. Kgl. teaterns spellista denna tid har upptagit: »På Sicilien», »Trubaduren», »Iphigenia i Aulis», »En midsommarnattsdröm», »Elverhöj», »Bajadser» och baletterna »Kermessen i Brügge», »Fjernt fra Danmark» och »Et Folksagn». Konserter ha gifvits af violinisten Alex, Petschnikoff. sångaren Messchaert i förening med pianisten Jul. Röntgen samt af operasångerskan Agnes Krumback, biträdd af violinisten frk Ella Bjerre-Knudsen. Den 4 nov. gafs första Paläkonserten under hr Joach. Andersens ledning med blandadt vokal- och instrumentalprogram. Den 9 nov. gåfvo Thorvald och Mally Lammers från Kristiania en norsk visafton efter inbjudning af Nordisk Forening.

Från andra land.

Festspelen i Bayreuth taga nästa år sin början den 22 juli och gifvas enligt följande program:a

»Den flygande Holländaren» 22 juli, 1, 4, 12 och 19 august; »Parsifal» 23 och 31 juli, 5, 7, 8, 11 och 20 augusti; »Nibelungenring» 25—28 juli och 14— 17 augusti.

Biljettutlämningen begynner i Mars, men förutbeställningar, ej gärna omfattande mindre än 4 föreställningar, mottagas när som helst. Därvid delas emellertid ej på »Nibelungenring», utan måste för detta verk biljetter tagas till hel serie af fyra aftnar.

Berlin. Marcella Sembrich och hennes italienska operasällskap på Nya kgl. operateatern (f. d. Kroll-teatern) började sin säsong d. 20 okt. med Bellinis »Puritanerna», som förträffligt utförd i många delar väckte mycket intresse, först och främst genom fru Sembrichs mästerliga »bel canto». Det säges att fru Sembrich ämnar företaga en skandinavisk konsertturné inom kort.

Leoncavallo arbetar för närvarande på en stor sorgmessa, som lär skola utföras på årsdagen af konung Umbertos mord i Rom. Till i början af vintern 1901 tror sig Leoncavallo ha hunnit afsluta en ny opera, »Roland».

Victor Maurel, Frankrikes främste barytonsångare, väntas med säkerhet komma att konsertera i Köpenhamn i februari månad.

Dödsfall.

Erkel, Alexander, generalmusikdirektör vid k. operan i Budapest, kompositör af operor och orkesterverk, f. i Budapest 2 jan. 1846, † den 14 okt. i Bekes (Ungern). Han var son till den bekante ungerske operakomponisten Franz Erkel och började sin musikaliska bana i nationalteaterns orkester.

Feurich Julius, grundare af en berömd pianofabrik, afled i Leipzig 16 juli, 80 år gammal.

Levy, S., musikdirektör, f. 1834 i Kiel, † i Stockholm 2 okt. L kom helt ung till Sverige, blef här musiklärare och kapelldirigent (i Blanchs kafé, i Sveriges landsortsstäder och Finland). På 1880-talet hade han en musikhandel i Stockholm.

Strandberg Agnar, sångare, amanuens i civildepartementet, son af f. d. kanslisekreteraren Paul Strandberg (Olof Strandbergs broder), afled i Castellamare i Neapel, 31 år gammal, denna höst. Agnar Strandberg, begåfvad med särdeles vacker baritonröst, var elev af Arlberg och har flere gånger låtit höra sig å konserter i hufvudstaden.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 20:de årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

utgifves 1900 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *och* ***musikbilaga.*** *Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kungstensgatan 56,*** *3 tr., i* ***bok-*** *och* ***musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

Porträtt med biografi: N:o 1 Jac. Ax. Josephson, N:o 2 Wilma Neruda-Hallé o. E. N. Méhul, N:o 3 Johanne Stockmarr och C. F. Lundquist, N:o 4 Teresa Carreno, N:o 5 P. U. Stenhammar, N:o 6 Thorvald Lammers och J. P. E. Hartmann, N:o 7 Anton Bruckner, N:o 8 Georg Anthes. N:o 9 Conrad Nordqvist, H. Winderstein, N:o 10 C. Millöcker, N:o 11 och 12 (dubbelnummer) Carl Claudius, Joh. Svanberg, Interiör af Musikhistoriska museet i Stockholm, N:o 13 Rob. Kajanus, N:o 14 Raoul Pugno och Eugène Ysaye, N:o 15 Adelina Patti-Cederström, N:r 16 Giuseppe Verdi.

Skandinaviska Pianofabriken,

32 Mäster-Samuelsgatan 32,

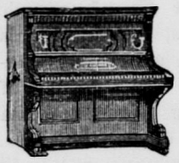

rekommenderar

sin tillverkning af utmärkta, af framstående musici vitsordade **Pianinos** och **Orglar** till billiga priser. Full garanti. Goda betalningsvilkor. Begagnade instrument tagas i utbyte. ***Begär priskurant.***

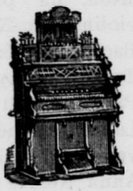

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från I. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: fr. I. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
43 Regeringsgatan 43, Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Tel. Vasa 6 19. **Frans J. Huss.**

Professor Hermann Scholtz

Königl. Sachs. Kammervirtuos mottager elever i Pianospelning.

Adr. *Schnorrstrasse 1*
Dresden.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Kurs i **plastik** samt undervisning i **sång** efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roler,** med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE
Sturegatan 24 Stockholm.

Svensk Musiktidnings musikbilaga

1900

till helårsprenumeranter utgöres af

MUSIKALBUM

XIII

10 sidor, innehållande

för piano 2 händer:

Knut Bäck: Fantasistycke.
Gustaf Hägg: Humoresk.
Vilh. Stenhammar: Polska.

för en röst (baryton) med piano:

Karl Valentin: I skördetid (e—e).

Frankel & Cos PIANOFABRIK.

Drottninggatan 38.

Förstklassiga, prisbelönta Pianinon och Flyglar. Äldre tagas i utbyte.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

Ung Organist

som före Jul ämnar taga examen vid Musikkonservatorium (förut tagit examen med högsta betyg i stiftstad) önskar anställning. Svar skriftligen till *J. S., Rensgatan 12, 4 tr.*

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.
Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, in- och utrikes.

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Frans Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Hannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Innehåll: Adée Leander-Flodin (med porträtt). — Algot Langes bok »Om tonbildning i sång och tal» (forts. o. slut). Följetong: Marions melodi. Ur Adr. Boieldieus lif (forts. o. slut). — Musikpress och litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1900.